

Kisvállalkozásokra vonatkozó legfontosabb adótörvény változások 2011. január 1-jétől

Az adótörvény változásokat csak úgy lehet áttekinthetően vázolni, ha a szabályokat jelentősen leegyszerűsítjük, néhány szabály értelmezése a gyakorlatban fog kikristályosodni, megpróbálom röviden összefoglalni a 2011. január 1-jétől érvényes szabályokat, a változások tükrében, néhány szabály már 2010. évre is érvényes, most nem ismert, jelentősebb változásokat később beépítem.

1. Személyi jövedelemadó egységes kulcsa 16%, de!

2.1. Összevont adóalapba tartozó jövedelmek adóalapját 1,27-tel „felbruttósítva” (új nevén: adóalap kiegészítés) kell számba venni, az összevont adóalapba tartozik az önálló tevékenységből, nem önálló tevékenységből származó jövedelem, valamint az egyéb jövedelem.

2.2. Az összevont adóalapba, ezen belül a nem önálló tevékenységbe tartozó nagy csoport a bér jellegű kifizetések halmaza, melyre jellemző az adójóváírás, ennek maximális összege 12100 Ft/hó, 59547 Ft kifizetett bér alatt az adóalap 16%-ka, a maximum adójóváírás 180446 Ft havi munkabérig jár, 180447-259840 Ft havi munkabér között csökkentett adójóváírás érvényesíthető, 259840 Ft/hó munkabér felett adójóváírás nem jár. A minimálbér összege 2010. január 1-jétől 78000 Ft/hó, a kötelező bérminimum 94000 Ft

2.3. A járulékok mértéke annyiban változott, hogy a foglalkoztatott nyugdíjjáruléka január 1-jétől 10 %, melyből a magánnyugdíj pénztári járulék (tagság esetén) 0%,
A magánnyugdíj pénztári járulék 2010. október 1-jétől 0%.

2.4. Az összevont adóalapba tartozó kifizetéseket jellemzően 27% társadalombiztosítási járulék és 1,5 % szakképzési hozzájárulás terheli, azokat a kifizetéseket, melyek nem tartoznak a társadalombiztosítás hatálya alá (minimálbér 30%-ka alatti összegek) 27% egészségügyi hozzájárulás terheli.

2.5. Az adóalap kiegészítés 2012-től felére csökken, 13,5% lesz, 2013-tól megszűnik.

2.6. Az összevont adóalapba tartozó önálló tevékenységbe sorolt jövedelmekre egyszerűsítve jellemző, hogy tételes költségelszámolás, vagy 10 %-os költséghányad figyelembe vételével kell az adóalapot megállapítani.

2.7. Az összevont adóalap, önálló tevékenységeire jellemzően a fentiek szerint kell az adóalapot és a járulékot megállapítani, azonban vannak kivételek.

2.8. Ingatlan bérbeadásra is jellemző a fenti elszámolás, azonban egészségügyi hozzájárulást csak az 1000 eFt éves jövedelem felett kell fizetni a teljes összegre, (megszűnik január 1-jétől a külön adózás lehetősége) lehet választani a tételes költségelszámolás vagy a 10%-kos költséghányad érvényesítése között. Ez az elszámolás mód egyéni vállalkozás keretében végzett bérbeadási tevékenységre nem vonatkozik. Az elszámolási módot az összes önálló tevékenységre vonatkozóan alkalmazni kell az adott adóévben az választott módszert.

2.9. Az összevont adóalapot csökkenteni lehet a családi kedvezménnyel, (tehát adóalap csökkentés formájában lehet igénybe venni) kedvezményezett eltartottak után már egy gyermek után is 62500 Ft/hó/gyermek, legalább 3 kedvezményezett eltartott után 206250 Ft/hó gyermekenként. A kedvezmény megosztható, főszabály szerint kedvezményezett eltartott az aki után családi pótlékot folyósítanak, a kedvezményezettek számának megállapításánál a családi pótlék szempontjából figyelembe vehető létszám megállapítási szabályait kell figyelembe venni.

3. Egyéb juttatások (természetbeni juttatások meghatározás megszűnik)

3.1. Béren kívüli juttatásokra az adóalap kiegészítés 19%, egészségügyi hozzájárulás nem terheli (kifizetőt terhelő adóteher $1,19 \cdot 0,16 = 19,04\%$):

- üdülési csekk, vagy kedvezményes üdülés, maximum minimálbér/fő/év
- iskolakezdési támogatás minimálbér 30%/gyermek
- munkáltató nevére szóló helyi utazási bérlet
- meleg étkeztetés, vagy kész ételre vonatkozó utalvány 18 eFt/hó, akár utólagosan is kiadva
- Széchenyi pihenőkártyára utalt akár több munkáltatótól együttesen 300 eFt/fő/év (szabályozó kormányrendelet még nem jelent meg)
- munkáltató internet hozzájárulása maximum 5000 Ft/hó/fő
- önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztár minimálbér 50%-ka/hó/fő
- önkéntes kölcsönös egészség vagy/és önszegélyező pénztárakba utalt minimálbér 30%-ka/hó/fő
- nyugdíjszolgáltató intézménybe utalt minimálbér 50%-ka/hó/fő
- juttatás szövetkezet közösségi alapjából minimálbér 50%-ka/év/fő
- iskolarendszerű képzés munkáltatói átvállalása minimálbér 2,5 szerese/év/fő

3.2. Béren kívülnek nem minősülő egyes meghatározott juttatások adóalap kiegészítése 19%, szakképzési hozzájárulás 27% (kifizetőt terhelő adóteher $1,19 \cdot 0,16 = 19,04 + 27 = 46,04\%$)

- hivatali, üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés, vagy más szolgáltatás
- cégtelefon magáncélú használata (vagy tényleges magánhasználat, vagy a telefonszámla 20%-ának magánszemély által meg nem térített része)
- csoportos életbiztosítás
- reprezentáció, üzleti ajándék adóköteles része (a társasági adóalany által juttatott üzleti ajándék, reprezentáció továbbra sem adóköteles, ez a tétel a társasági adóban el nem ismert költség, tehát növelni kell az adóalapot) a társadalmi és a törvényben nevesített egyéb szervezetek valamint az egyéni vállalkozó által nyújtott reprezentáció és üzleti ajándék magánszemélyenként meghaladja a minimálbér 25%-kát akkor adóköteles, ha az üzleti ajándék egyedi értéke meghaladja a minimálbér 25%-kát akkor az nem üzleti ajándék, és az egész érték után a magánszemély fizeti az összevont adóalap szabályai szerint az adót és járulékokat az ajándék után, egyéb korlátok is adókötelessé „teszik” a reprezentációt: társadalmi szervezet összes költségének, de maximum összes bevételének 10%-kát meghaladó reprezentáció és üzleti ajándékra fordított kiadása szintén adóköteles, egyéb nem társasági adó alany adómentes reprezentációjának összege a bevétel 1%-ka, vagy maximum 25 Millió Ft, üzleti ajándék tekintetében létszám*5000Ft/év mértékig adómentes. Ez utóbbi bevételhez illetve létszámhoz kapcsolódó szabályok eddig is érvényben voltak, csak az adózásuk volt más.
- reprezentációnak nem minősülő (utazás, szállás, étel, ital stb.) költségek, ha a juttatásban részesülő személyek egyéni bevétele nem állapítható meg
- kifizető által jogszabály alapján ingyenesen nyújtott termék, szolgáltatás
- minimálbér 1%-kát meg nem haladó (adómentesnek vagy üzleti ajándéknak nem minősülő) reklám vagy egyéb ajándék,
- a 3.1. pontban felsorolt tételek értékhatár feletti része
- csekély értékű ajándék: évi három alkalommal juttatott, magánszemélyenként a minimálbér 10%-kát meg nem haladó juttatás, törvényben meghatározott személyeknek

3.3. Béren kívülnek nem minősülő egyes meg nem határozott juttatások az összevont adóalap részeként adóznak, adófizető a magánszemély, (adóalap kiegészítés 27%, adóteher $16 \cdot 1,27 = 20,32\%$, a kifizetést tb járulék is terheli, részben a kifizetőt is, a tb terhet a jogviszony határozza meg)

- munkáltató magánnyugdíj-pénztári kiegészítése

- művelődési intézmény szolgáltatás: kultúra jegy, színház jegy stb.
- munkáltató minden munkavállaló részére azonos feltételekkel nyújtott ingyenes vagy kedvezményes szolgáltatás, termék
- sporttevékenységhez nyújtott ingyenes, vagy kedvezményes szolgáltatás, utalvány
- kifizető ingyenes, vagy kedvezményes személyszállítási szolgáltatás
- kifizető ingyenesen vagy kedvezményesen nyújtott szolgáltatása, adott termék

4. 19% adóalap kiegészítéssel és 16%-kal adózó 3.1. pontba nem tartozó jövedelmek (kifizetőt terhelő adóteher $19,04+27\%$ eho= $46,04\%$)

- kamat-kedvezmény jövedelme
- nem pénzben kapott nyereség, vételkedő nem pénzben kapott díja

5. Tőkejövedelmek főszabály szerint 16%-kal adóznak, adóalap kiegészítés nincs (kivéve pl. a tárgynyereség), azonban néhány tőkejövedelmet 14 % eho terhel, amit a magánszemélynek, vagy a kifizetőnek levonással kell teljesítenie

5.1. Kivétel a 16% adó alól: tartós befektetés hozama három év lekötés után 10%-kal adózik, öt év után adómentes

5.2. A 16% adón felül 14% eho terheli éves 450.000 Ft-ig

- vállalkozásból kivont jövedelmet
- értékpapír-kölcsönzésből származó jövedelmet
- osztalékot
- vállalkozói osztalékalapot
- árfolyamnyereségből származó jövedelmet

6. Egyéni vállalkozó adózása

6.1. A vállalkozói nyereségadó 10% 500 Millió éves alapig, e fölött 19%, a 10%-os adókulcs érvényes 2010. július 1-től is feltételek nélkül, 2010. I. félévre alkalmazható a 10% feltételek teljesülése mellett.

6.2. a vállalkozói osztalékalap után (5.2. pont) 16% adó és 14% eho-t kell fizetni

6.3. A vállalkozói kivét szabadon meghatározható (nem kell a tevékenységre jellemző keresetet figyelembe venni, ez érvényes a társas vállalkozókra is és 2010. adóévre is), természetesen a tb törvény minimálbér szabályozása érvényben van, a vállalkozói kivét összege az

összevont adóalap része és a 2.1. pont szerint adózik, illetve a járulékokat a tb törvény alapján kell fizetni.

6.4. 2010. augusztus 16-ától érvényes, hogy nem elismert költség az alkalmi munkavállalónak napi minimálbér kétszerese felett kifizetett bér, ez a szabály értelemszerűen minden foglalkoztatóra érvényes, a társasági adó is tartalmazza ezt a szabályt.

7. Egyebek

- Adóterhet nem viselő járandóságok 2011. január 1-jétől adómentesek, tehát nem számítanak bele a jövedelembe, kivéve a hallgatói munkadíj, ami az összevont adóalap része
- Néhány jövedelmet nem kell beleszámítani az összes jövedelembe: ingatlan átruházás, vagyoni értékű jog alapításából, munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt kapott jövedelem, osztalékelőleg
- önkéntes magánnyugdíjpénztárba és NESZ-be tag által utalt összeg kedvezménye 20%-ra csökken, maximum 100 e illetve 130 eFt, egészség és önszegélyező pénztárnál szintén, a kétfajta (nyugdíj és önszegélyező) együttes kedvezménye 120 illetve 150 eFt, jövedelem korlát nincs, kedvezmény a pénztárakra történő átutalással történik
- új intézmény az adónyilatkozat (adóbevallás helyett), az egyéb adóbevallási formák változatlanul érvényesek
- munkavállalónak az adóelőleg nyilatkozaton felül a béren kívüli juttatásról is nyilatkoznia kell, ha a kifizető nem kér nyilatkozatot, a jogkövetkezmények őt terhelik
- ingatlan és ingó értékesítéséből származó jövedelem is 16%-kal adózik, ingónál továbbra is csak 200 eFt feletti jövedelemnél kell adózni.
- 2010. augusztus 16-ától adórendszeren kívüli kereset a háztartási alkalmazott bére

8. Társasági adónál is érvényes a 10%-kos adókulcs

8.1. 2010. I. félévre feltételekkel, 50 Millió Ft adóalapig 10 % az adó, egyébként 19%, 2010. július 1-jétől 250 Millió Ft adóalapig 10 %, 2010. évi adóalapot meg kell osztani (2011 évtől 500 Millió Ft-ig 10 % az adó)

8.2. Feltöltési kötelezettség december 20-án csak a 100 Millió Ft feletti – adóévet megelőző évre vonatkozóan- nettó árbevétel eléré adóalanyokra vonatkozik, ez a szabály az iparüzési adóra is vonatkozik, változott az adózás rendjéről szóló törvény erre vonatkozó előírása

8.3. Filmforgatás, előadóművészek támogatása elismert költség a társasági adóban már 2010-ben is.

8.4. Látványcsapat sport támogatása elismert költség, plusz a támogatás összege adókedvezményre jogosít maximum a fizetendő adó 70 %-áig

9, Néhány különadó került elfogadásra:

- 98% az adókulcs a magánszemélyek egyes jövedelmének adójáról szóló törvényben
- az ágazati különadóról szóló törvény hatálya alá tartoznak (a kivételektől eltekintve) a bolti kiskereskedők, távközlési szolgáltatók, távhő-szolgáltatók, ez utóbbiaktól eltekintve jellemzően a multikra vonatkozóan
- pénzügyi szervezetek különadója meghosszabbítva

10. ÁFA változások

- nem kell áfa-t fizetni az adomány után, ha az adomány az aktus előtt a vállalkozás érdekeit szolgálta, tehát áfa-t kell fizetni a direkt adományozási céllal beszerzett termékekre, egyébként adománynál az adóalap az átadáskor képviselt érték
- az egyszerűsített számlán is szerepeltetni kell a vevő adószámlát, ha a vevő saját államában adófizetésre kötelezett
- kedvezményes kulccsal adóznak (5%) a nem papíralapú könyvek és kották
- teljesítés helye ezen túl nem nyújtó, hanem az igénybevevő lakhelye, (letelepedési helye) számít a kulturális, művészeti, tudományos, oktatási, szórakoztató és sportszolgáltatásoknál, kivéve a belépők, illetve a nem áfa alany felé történő értékesítést, itt továbbra is a szolgáltatás helye a teljesítés helye
- fordítottan adózik 2011-től: a használt elemek és akkumulátorok értékesítése után, csőd vagy felszámolási eljárás alatt 100 eFt feletti szolgáltatás, széndioxid kibocsátási kvóták értékesítése
- áfa mentes ügylet, vagyoni értékű jog átengedésének korrekciójakor nem kell önrevíziózni a bevallást
- nem törvényi kategória, de a számlázáshoz kapcsolódik, hogy 2010. 09. 27-től nem kötelező a számítógéppel előállított számlák példányainak megkülönböztetése (ebből következőleg az eredeti példány egyszeri nyomtathatóságának követelménye is megszűnik), ugyanakkor az előállított példányokkal az elszámolást biztosítani kell, ennek ellenére én javaslom az eddigi gyakorlatot és legalább a példányok sorszámozását kívánatosnak tartom (24/1995 (XI.22.) PM)

11. Iparüzési adó:

- jelentős változás az iparüzési adó megosztásának új szabálya, személyi jellegű és a vegyes jellegű megosztásnál ügyvezetők után legalább 10%-

os arányt kell kimutatni a személyi jellegű ráfordításokhoz képest, nem alkalmazható az eszközalapú megosztás, ha a székhelyen nincs eszköz

- építőipari vállalkozás választhat megosztási stratégiát
- távközlési szolgáltatókra 2011-től nem a székhely telephely megosztás a szabály, hanem a szolgáltatást igénybevevők székhelye, telephelye és a szolgáltató székhelye szerint kell megosztani
- építőipari vállalkozó a településen ahol nincs bejegyzett telephelye előreláthatólag több mint 180 napot dolgozik, akkor nem minősül ideiglenes tevékenységnek

12. Illeték

- 2010. augusztus 14-től mentes az ajándékozási és öröklési illeték egyenes ági rokonok között
- 2010. augusztus 14-től illetékmentes a visszterhes és ingyenes gazdaságátadási támogatás közeli hozzátartozók között
- 2010. augusztus 14-től belföldi ingatlanvagyonnal rendelkező társaság mentes a visszterhes vagyónátruházási illeték alól, ha az átruházás kapcsolt vállalkozások között valósul meg
- sporttelep, sporttelep építésére szerzett ingatlan illetéke szintén illeték mentes
- a módosítások egyéb kedvezményeket tartalmaznak, pl 35 éven aluli fiatalok első lakásszerzésük során 12 havi részletekben is megfizethetik az illetéket

13. Adózás rendje

- 2011. január 1-jétől megalakul a NAV: Nemzeti Adó-és Vámhivatal
- 2011. év jövedelemadó bevallást –feltételek szerint- adónyilatkozattal is lehet tenni
- iparüzési adóval kapcsolatos adóztatás, adókötelezettségek teljesítése, visszakerültek az önkormányzatokhoz, helyi adók végrehajtásában az APEH közreműködhet 2010. június 29-től
- 2011. január 1-jétől egységes nyomtatvány kerül bevezetésre a helyi adóknál
- közbeszerzési visszatartási mentesség 2010. december 31-ig prolongálva, vagyis az alvállalkozót ki kell fizetni, ha adótartozása 2008. szeptember 30-a után keletkezett
- Széchenyi kártyára felvett hitel, adók módjára behajtható
- ingatlan bérbeadás bejelentés nélkül is (adószám nélkül) is gyakorolható, ha az adózó tevékenységét nem „teszi” áfa kötelessé
- tv előfizetési díjat a költségvetés 2010 08 16-tól átvállalja
- 2011-től az egyszerűsített foglalkoztató, ha túllépi az előírt paramétereket köteles 8 napon belül az érintett foglalkoztatottakat munkavállalóként bejelenteni

- 2011-től kötelező azon telephelyek bejelentése az APEH felé, melyek a cégjegyzékben nem szerepelnek, de adóköteles tevékenység folyik ott
- végelszámolás bejelentését csak a cégjegyzékre nem kötelezett adóalanyoknak kell az adóhatóság felé teljesíteni
- túlfizetés csak akkor téríthető vissza, ha minden bevallás „le van adva”, nem elégséges feltétel a tartozásmentesség
- önellenőrzés csak az ellenőrzésről szóló értesítést megelőző nappal lehetséges, tehát nem lehet azt mondani az ellenőrzés bejelentésekor, hogy épp most van folyamatban egy önellenőrzés
- adóhatóság csak egy képviselőnek kézbesít, lehetőség van a kijelölésre, ha ez nem történik meg az adóhatóság választ
- 2011-től az eljárási illeték bírósági határozata is végrehajtható okirat
- illetékkiszabás határideje 60 napra nő
- mulasztási bírság néhány szabálya is változott, többek között 500 eFt mulasztási bírság szabható ki, ha a közzétett beszámoló részben vagy egészben nem felel meg a számviteli törvénynek

14. Bevezetésre került 2010. augusztus 15-től a háztartási munka, ez a foglalkoztatási forma magánszemélyek között jön létre, ha a foglalkoztató a jogviszony megkezdése előtt bejelentést tesz az adóhatóságnál és megfizeti a regisztrációs díjat, akkor a kifizetett munkadíj adórendszeren kívüli keresetnek minősül, tb ellátásra nincs jogosultság, viszont igazolható, hogy az alkalmazott legálisan szerzett jövedelmet

15. Jövedéki adó pálinkafőzési engedményei nem érintik (pl 50 literig a magánfőzet adómentes) a kisvállalkozásokat, jellemző a jövedéki adó mértékének emelkedése

16. A számviteli törvény módosításai 2011-től hatályosak, de a hatálya alá tartozók már 2010-ben is alkalmazhatják, legfontosabbak:

- devizás tételek fordulónapi átértékelése nem előzetes vizsgálat függvénye, hanem kötelező
- nem kell az árfolyam differencia hatását bemutatni devizás befektetett eszközök, valamint a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékesítésekor
- bővül az egyszerűsített éves beszámolót készítők köre (Pl. Zrt.)
- egyszerűsített éves beszámolók kiegészítő mellékletében nem kötelező bemutatni a könyvvizsgáló díjazását, tevékenységeinek ellenértékét, csak azok arányát kell közölni
- nem a létesítő okirat szerint kell az árbevételt bemutatni, hanem a valóságos megoszlást kell követni a kiegészítő mellékletben

A törvényi változásokból lehetne tovább mazsolázni, az összeállításnak nem célja a teljesség, csak figyelemfelhívás, az új szabályokat – fokozottan érvényes ez a személyi jövedelemadó- a gyakorlatban fogjuk elsajátítani.

Budapest, 2010. december 2.

Összeállította:

Bede Ferenc